

G e r g e l y Sándor: Elvtársak! Kissé előrehaladt az idő. Igaza van Kalmár elvtársnak, hogy az előadó elvtárs kissé megobstruálta a vitát. Én nem akarok szakmai kérdésekről beszélni, csupán egy momentumra hívom fel az elvtársak figyelmét, amely nem eléggé érvényesült az eddigi felszólalásokban. T.i. arról van szó, hogy a Szovjetunióban annak léte óta, tehát több mint 30 esztendeje hatalmas erőfeszítések történtek és történnek ma is az u.n.

könnyűműfajok, tehát a zenés vígjáték és hasonló darabok megteremtése és fejlesztése érdekében. Ugyanilyen erőfeszítések tapasztalhatók a népi demokráciákban. Ennek ~~eredménye~~ az állami Áruháznak az értelmét és nagy értékét abban látom, hogy ezt a törekvést óriási mértékben előrevitte. Mert miről van szó? A könnyűműfajt szocialista népköztársaságunkban arra akarjuk felhasználni, amire a nehéz műfajt is - hiszen lényegében nem is szabad ezt a megkülönböztetést megtenni -

A mi népünk gazdasági és politikai vonalon óriási eredményeket ért el, és a mi kultúrforradalmunk most dolgozik óriási erőfeszítésekkel azon, hogy ezeket a gazdasági és politikai eredményeket ideológiai téren is elmélyítse, megszilárdítsa. Tehát amikor mi harcolunk a tudatlanság, a butaság, korlátoltság, az előítéletek ellen, az emberi rossz ellen, az ember rossz csökevényei ellen akár regényben, akár drámában, akár zenés vígjátékban, vagy operettel, - nagyon nehéz az elsőbbséget odaitélni más szempontok alapján, mint az eredményesség alapján. És ha az eredményességet nézzük, a könnyű műfaj - t.i. én a régi terminus technikust használom - tehát a zenés vígjáték és operett, az Állami Áruház óriási mértékben veszi ki részét ebből a mi harcosszocialista munkánkból. Az eszközök, amelyekkel ezt az eredményt eléri, irodalmiak, még pedig magasan irodalmiak.

Bevallom őszintén - ez az én hiányosságom - én keveset jártam operetthez, részint időm sem volt, részint elfoglaltságból, nem nagyon érdekelt ez a műfaj, amely emlékem volt a burzsoa országokból, a kapitalista országokból, nem volt valami jó emlék. Ebben a darabban egészen szokatlanul emberi jellemek alakulását, fejlődését - persze, a műfaj-szabta kereteken belül - ^{lel} meg látni és velük együtt lehet érezni, Épkézláb cselekmény, egy nagyon jól kiépített konfliktus és valami különös öröm és elégtétel az, hogy végre-valahára a néző véges végig az ellenségen nevetget, nem azért, mert az ellenség korlátolt és ostoba, hanem mert azt mondják, hogy a legegészségesebb öröm a káröröm és ez tör ki a nézőkön ellenállhatatlan erővel, tehát a győzelem tudata. Az a győzelem nevettet meg az embereket, amely győzelem gazdasági és politikai fronton állandóan, napról-napra, óráról-órára országunkban és a világ egy jelentős részén észlelhető és látható.

Én ilyen szempontból üdvözlöm ezt a darabot és értékelem, ~~de~~ is tudom még pontosan kifejezni, hogy mennyire magas értékű és kvalitású és uttörő hatású ez a darab.

Két momentumhoz akarok hozzászólni a Vámos elvtárs előadásában foglaltakhoz.

Az egyik arról beszélt hogy Hevesi Sándor milyen rendkívüli fontosságot tulajdonított a francia színjátszásra hivatkozott ^{ve} annak, hogy a színész játék közben lehetőleg ne sokat mozogjon, illetőleg attól tart a francia színjátszás és Hevesi maga is, hogy a mozgás eltéríti a színészt a darab lényegétől és mondani valójától. Én azt hiszem, Hevesi Sándor annak ellenére, hogy korának egyik kiváló rendezője volt és a francia színészi gyakorlat is hosszú esztendőkn, évtizedeken, sőt évszázadokon keresztül is példaadó volt és bizonyos mértékig ma is az, talán hiba volna ezt a tételt fetisizálni, mert a színésznek nagyon gyakran a mondani valójához a mozgás, vagy a testtartás, ^{szó} a gesztus, vagy a megállás, tehát egy bizonyos fajta játék lehetőség, ^{mozgás} amit a testtel, a gesztussal tud csak alátámasztani. Persze, a gesztikulálás súlyos hiba volt.

Én ezt csak azért említtem meg, nehogy Vámos elvtársnak jó célzatu megjegyzése félreértésre adjon okot.

A másik megjegyzése, amit szóvá akarok tenni, az, hogy arról beszélt, hogy ha egyszer valaki Latabárnak, vagy más kiváló komikus színészünknek mély szerelmi jeleneteket ír ~~na~~, mélységes emberi érzésekkel teli szerelmi jeleneteket, akkor ennek az eljátszása hatásos, frenetikus komikumba menne át, vagy fulladna.

Lehet hogy rosszul értettem, amit Vámos elvtárs mondott, de azt hiszem, nem lehet mindig cél a komikus színésznek mély emberi indulatokat eljátszva nevetést támasztani. El tudok képzelni nagy komikus színészek játékában mélységes emberi indulatokat. Például a figyelőt meghatotta az Állami áruház könyvelőjének szerepe, a elyet mélységes meghatottsággal figyelt mindenki. Az igaz, hogy ez nem szerelmi jelenet volt, de a szeretetnek, a mély emberi szeretetnek nagyon szép emberi motivumá. És ugyanez történhetik meg a mélységes szerelmi motivumoknál is. Azt hiszem, talán nem az volna jó, ha olyan jól megírt jelenetekhez nyulnának komikus színészeink, igaz művészettel és irodalmilag megkonstruált figurák játékában, ha ez ko-

mikumba fulladna. Azt hiszem, ez a színészeknek sem lehet érdeke és az íróknak sem.

Ez a két megjegyzésem nem okvetetlenkedés ~~és xixixáék~~ akart lenni, hiszen Vámos elvtárs intenciói helyesek voltak, csak úgy gondolom, ahogyan ő mondotta, hogy ne essünk át a ló hátsó végébe /Derültség/, ne essünk át a probléma tulsó oldalára, hogy esetleg jól elgondolt figyelmeztetések rossz értelmezést kapjanak. /Taps./

T a r d o s Béla elnök: Ki kíván még hozzászólni? Kardos elvtárs kíván hozzászólni.